Hukuk Bölümü 2008/304 E., 2009/148 K.

"İçtihat Metni"

Davacı vekili dava dilekçesinde, müvekkilinin maliki bulunduğu Ankara, Altındağ, Karapürçek Mahallesi, Serpmeler 130. sok. No: 67 adresindeki tek katlı evi, ağaçları, 3 adet kuyusu, havuzu, sundurması ve bahçe kapısı ile bahçe çitine, davalı idare tarafından kamulaştırma yapılmaksızın yaklaşık 2 metre kadar toprak doldurulmak suretiyle el konulduğunu; dava konusu yeri müvekkilinin tapulu arazisi üzerine yapmış olduğunu; müvekkilinin bahçesi tamamen yerle bir edildiği gibi evinin de kullanılamaz hale getirildiğini, davalı idarece el konulan evin, ağaçların, kuyuların ve diğer müştemilatın yapım değerinin tazminini talep ettiklerini belirterek; kamulaştırmasız el koyma sebebi ile fazlaya ilişkin dava ve talep hakları ve davayı ıslah hakları saklı kalmak kaydı ile şimdilik 10.000.- YTL'nin dava tarihinden itibaren yasal faizi ile birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır

Davalı vekilince, süresinde verilen birinci savunma dilekçesinde, davanın idari yargı yerinde görülmesi gerektiği ileri sürülerek görev itirazında bulunulmuştur.

ANKARA 5. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ; 14.11.2007 gün ve E:2007/370 sayı ile, davalı tarafın görev itirazının reddine karar vermiştir.

Davalı vekilinin, idari yargı yararına olumlu görev uyuşmazlığı çıkartılması yolundaki süresi içinde verdiği dilekçesi üzerine, dava dosyası örneği Danıştay Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

DANIŞTAY BAŞSAVCISI ; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesinde, idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davalarının idari dava türleri arasında sayılmış olduğu; dosyanın incelenmesinden, Uyuşmazlığın, davacıya ait Altındağ İlçesi, Karapürçek mahallesi, Serpmeler 130. Sokak, No:67 adresinde, evi, eklentileri ve ağaçları bulunan alana davalı idarece toprak dökülmesi nedeniyle fazlaya ilişkin hakları saklı tutularak şimdilik 10.000,00 Yeni Türk Lirasının davalı idareden tahsili isteminden kaynaklandığının anlaşıldığı; davalı idarenin, eylemin imar uygulaması sonucu yeşil alan içerisinde kalan kaçak binanın tasfiyesine yönelik olduğunu, davacıya tapulu yerine karşılık arsa tahsis edildiğini, herhangi bir bedel ödenmesinin mümkün bulunmadığını iddia ettiği; bu durumda, 80850 İmar Planında yeşil alan üzerinde kalan davacıya ait kaçak yapı ve eklentilerinin idarece toprak dökülmesiyle kullanılamaz hale gelmesinden dolayı bir bedel ödenip ödenmeyeceği noktasından kaynaklanan ve sonuçta bir idari işlem olan imar planındaki kullanım amacına yönelik olarak yapılan çalışmalardan doğan zararın tazminine ilişkin bulunan davanın, imar mevzuatı hükümleri çerçevesinde idari yargı yerinde çözümlenmesinin gerektiği, bu nedenle, 2247 sayılı Yasa'nın 10. maddesi uyarınca olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ve dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.

Başkanlıkça, 2247 sayılı Yasa'nın 13. maddesine göre Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın da yazılı düşüncesi istenilmiştir.

YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISI ; Ankara İli, Altındağ İlçesi,Karapürçek Mahallesi,Serpmeler 130.sokak No:67 sayılı yerde, tek katlı evi eklentileri bulunan ve imar planında yeşil alan olarak ayrılan 1480 parsele, kamulaştırma yapılmaksızın toprak dökülmesi suretiyle el konulmasından dolayı fazlaya dair hakları saklı kalmak kaydıyla uğranıldığı ileri sürülen 10.000 YTL zararın yasal faizi ile birlikte ödenmesine hükmedilmesi istemiyle Ankara 5.Asliye Hukuk Mahkemesine davanın açıldığı, davalı idare tarafından görev itirazında bulunulması üzerine olumlu görev uyuşmazlığının çıkarıldığı; Anayasa'nın 125/son madde ve fıkrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü bulunduğu kurala bağlanmış; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunun 2/1-b maddesi gereğince idari eylem ve işlemlerden dolayı zarara uğrayanlar tarafından açılan tam yargı davalarının, idari dava türleri arasında sayılmış olduğu; davanın, davacının sahibi bulunduğu Ankara İli, Altındağ İlçesi,Karapürçek Mahallesi,Serpmeler 130.sokak No:67 sayılı yerde, tek katlı evi eklentileri bulunan ve imar planında yeşil alan olarak ayrılan 1480 parsele,kamulaştırma yapılmaksızın toprak dökülmesi suretiyle el konulmasından dolayı fazlaya dair hakları saklı kalmak kaydıyla uğranıldığı ileri sürülen 10.000 YTL zararın, yasal faizi ile birlikte ödenmesine hükmedilmesi istemiyle açıldığı; davalı idarece, binanın imar planı uygulamasıyla yeşil alan üzerinde kalan kaçak olarak inşa edilen gecekondu ve eklerinin toprak doldurulmasıyla kullanılamaz hale getirilmiş ise de, davacıya tapulu yerine karşılık arsa tahsis edildiğinden bir bedel ödenmesinin mümkün bulunmadığını iddia etmiş olduğu; imar planı ve buna dayalı imar uygulaması sonucunda uğranılan zararın tazminine yönelik bulunan davanın, 2577 sayılı Kanunun 2/1-b maddesinde yer alan "idari eylem ve işlemlerden doğan kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları" kapsamında idari yargı yerinde çözümlenmesinin düşünüldüğü, bu nedenle Danıştay Başsavcılığının 2247 sayılı Yasanın 10.maddesi gereğince yapmış olduğu başvurunun kabulü ile Ankara 5.Asliye Hukuk Mahkemesinin 2007/370 esas sayılı görevlilik kararının kaldırılmasına karar verilmesinin gerektiği yolunda yazılı düşünce vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa KICALIOĞLU, Mahmut BİLGEN, Habibe ÜNAL, Turan KARAKAYA, Serdar AKSOY ve Muhittin KARATOPRAK'ın katılımlarıyla yapılan 01.06.2009 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME : Başvuru yazısı ve dava dosyası örneği üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı idarece anılan Yasanın 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak görev itirazında bulunulduğu ve Mahkemece, Yargıtay bozma kararına uyulmasına karar verilmesi üzerine 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Danıştay Başsavcısı'nca, 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTUNTAŞ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun davada idari yargının görevli olduğu yolundaki yazılı ve sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacının tapulu arazisi üzerine yapmış olduğu tek katlı evi, ağaçları, 3 adet kuyusu, havuzu, sundurması ve bahçe kapısı ile bahçe çitine, davalı idare tarafından kamulaştırma yapılmaksızın yaklaşık 2 metre kadar toprak doldurulmak suretiyle el konulduğundan dolayı bahçe ile evin kullanılamaz hale geldiğinden bahisle, zararlarının tazmini için şimdilik 10.000.- YTL'nin dava tarihinden itibaren yasal faizi ile birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

Davalı idare vekilince, Belediyelerince davacıya ait binanın yıkılmasının söz konusu olmadığı, davacının söz konusu yapı için 2981 sayılı yasadan yararlanmadığı, yapının kaçak olarak yapıldığı ve bu güne kadar bağ evi olarak kullanıldığı, yapıya ilişkin imar affı başvurusu bulunmadığı, yapılanın imar uygulaması sonucu yeşil alan içerisinde kalan kaçak binanın tasfiyesinden ibaret bulunduğu; davacının binası ile ilgili olarak Kamulaştırma Kanununa göre hiçbir işlem yapılmamış olduğu; yapılan ve iptali talep edilmediği için kesinleşen İmar Planı gereğince, davacıya ait tapulu hissenin başka bir imar parselinden karşılandığı, yeşil alan

üzerinde kalan binasına da herhangi bir müdahale yapılmadığı, bu bina ile ilgili Kamulaştırma Kanununa göre herhangi bir işlem yapılmadığından bu Kanun kapsamında Kamulaştırmasız El Atma davası olarak nitelendirilmesine imkan bulunmadığı; dava konusu uyuşmazlığın tamamen İmar Planının uygulanmasından, başka bir ifade ile, kesinleşen İmar Planındaki eylemlerden kaynaklanmış bulunduğu ileri sürülmüştür.

Olayda, 80850 İmar Planında yeşil alan üzerinde kalan davacıya ait kaçak yapı ve eklentilerinin idarece toprak dökülmesiyle kullanılamaz hale gelmesinden, diğer bir anlatımla bir idari işlem olan imar planındaki kullanım amacına yönelik olarak yapılan çalışmalardan dolayı uğranılan zararın tazminine ilişkin bulunan davanın, imar mevzuatı hükümleri çerçevesinde 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesinde yer alan "İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları" kapsamında, idari yargı yerince çözümlenmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, Danıştay Başsavcısı'nın başvurusunun kabulü ile Asliye Hukuk Mahkemesinin görevlilik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ: Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Danıştay Başsavcısı'nın BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Ankara 5. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 14.11.2007 gün ve E:2007/370 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 01.06.2009 gününde Üyeler Mustafa KICALIOĞLU ile Mahmut BİLGEN'in KARŞI OYLARI ve OYÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

KARŞI OY

2981 sayılı İmar Kanunun 18/10. maddesi uyarınca "Bu maddede belirtilen kamu hizmetlerine ayrılan yerlere rastlayan yapılar, belediye veya valilikçe kamulaştırılmadıkça yıktırılamaz."

16.5.1956 gün ve 1956/1-6 sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme kararı uyarınca istimlak işlemlerine girişilmeksizin idare tarafından taşınmazına el atılan kişinin ilgili kamu tüzel kişiliği aleyhine el atmanın önlenmesi veya el atılan taşınmazın mülkiyetinin kamu tüzel kişiliğine devri karşılığında tazminat davası açabilir. Yargıtay 5. Hukuk Dairesinin istikrarlı kararlarında da, bu tür davaların kamulaştırmasız el atma davası olarak adli yargı yerinde görülmesi gerektiği kabul edilmiştir (Y5HD. 1.5.2006, E.2006/2677,K.2006/5324) Bu bakımdan; uyuşmalığın adli yargı yerinde çözülmesi gerektiği, Danıştay Başsavcılığının 2247 sayılı Yasanın 10. maddesi uyarınca yaptığı başvurunun reddine karar verilmesi düşüncesinde olduğumuzdan değerli çoğunluğun aksi yönde oluşan görüşüne katılamıyoruz. 01.06.2009